

§ 59

FSN/2023:100

Förskolenämndens delårsrapport 2 år 2023

Beslut

Delårsrapport 2 år 2023 godkänns och översänds till kommunstyrelsen, kommunrevisionen och kommunledningskontoret.

Ärendebeskrivning

Som en del av kommunens planerings- och uppföljningsprocess ska varje nämnd sammanställa en delårsrapport till kommunstyrelsen i enlighet med anvisningar från kommunledningskontoret.

Delårsrapport 2 avser perioden 1 januari till 31 augusti och är en uppföljning av nämndens verksamhetsplan för 2023. Delårsrapport 2 ska behandlas av nämnden i september.

Barn- och utbildningsförvaltningen har sammanställt delårsrapport 2 år 2023. Nämnden föreslås godkänna delårsrapporten och överlämna den till kommunstyrelsen, kommunrevisionen och kommunledningskontoret.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen
Kommunrevisionen
KLLK, planering och uppföljning

Mötet ajourneras 09:50-10:03

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	---	---	--------------------

Förskolenämnden

Förslag till beslut - Förskolenämndens delårsrapport 2, 2023

Förslag till beslut

1. Delårsrapport 2 år 2023 godkänns och översänds till kommunstyrelsen, kommunrevisionen och kommunledningskontoret.

Ärendebeskrivning

Som en del av kommunens planerings- och uppföljningsprocess ska varje nämnd sammanställa en delårsrapport till kommunstyrelsen i enlighet med anvisningar från kommunledningskontoret.

Delårsrapport 2 avser perioden 1 januari till 31 augusti och är en uppföljning av nämndens verksamhetsplan för 2023. Delårsrapport 2 ska behandlas av nämnden i september.

Barn- och utbildningsförvaltningen har sammanställt delårsrapport 2 år 2023. Nämnden föreslås godkänna delårsrapporten och överlämna den till kommunstyrelsen, kommunrevisionen och kommunledningskontoret.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Kommunrevisionen
KLK, planering och uppföljning

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Lina Axelsson Kihlblom
Förvaltningschef

Tina Persson
Skolchef

Delårsrapport 2 2023

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Sammanställning av de viktigaste huvudprocesserna	3
Status åtaganden	3
Förklaring symboler	3
Hållbar utveckling	4
Tillgodose behovet av utbildning - Utveckla lärande, omsorg, normer och värden i förskolan	4
Främja näringsliv och arbete	11
Värna demokrati	12
Tillgodose behovet av vård och sociala tjänster	13
Tillgodose behovet av berikande kultur och fritid	14
Bedriva samhällsskydd och beredskap	15
Tillgodose behovet av hållbar samhällsbyggnad	15
Effektiv organisation	17
Processkvalitet	17
Medarbetare	20
Ekonomi	22

Sammanfattning

Likvärdig kvalitet i förskolan har betydelse för alla stadens barn, här och nu samt på lång sikt. Likvärdighet kan i enlighet med skollagen delas upp i tre grundläggande aspekter: lika tillgång till utbildning, lika kvalitet på utbildningen och att utbildningen ska kompensera för barns olika förutsättningar. Statistik visar att barn som inte är inskrivna i förskolan har mindre gynnsam socioekonomisk bakgrund än de som är inskrivna. En viktig kvalitetsfaktor för att skapa goda förutsättningar för barns lärande, i synnerhet utifrån det kompensatoriska uppdraget, är att förskolan har utbildad personal. I Skolverkets kunskapsöversikt Undervisning i förskolan framträder vikten av legitimerade förskollärare med hänvisning till hög kvalitet.

Förskolan har arbetat fram en kompetensförsörjningsplan i syfte att säkerställa att förskolan har adekvat kompetens för att utföra uppdraget. Under hösten kommer kompetensförsörjningsplanen att kartläggas och revideras utifrån rådande läge. Enligt SCB-statistiken för 2022 har vi 35 % legitimerade förskollärare.

I syfte att höja kunskapsresultaten, oberoende av könstillhörighet, har förskolan ett gemensamt fokus på att förbättra kvaliteten kopplat till arbetet med språk, jämställdhet och digitalisering i det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskolan har ett utvecklingsarbete kring språk och kommunikation i syfte att skapa likvärdiga förutsättningar för barn att uttrycka sig och lära. Förskolans samarbete med lässatsningen fortgår och bidrar till förskolornas utvecklingsarbete kring litteratur i syfte att stärka språket. 15 kommunala förskolor har under året blivit läscertifierade. 25 förskolor samarbetar med lässatsningen för att bli certifierade. Förskolan har tillsammans med biblioteket blivit inbjudna att prata om Läscertifieringen på Bok- och biblioteksmässan i Göteborg i höst.

För att ge fler barn möjlighet till en bättre språkutveckling i svenska behöver alla kommuner från och med den 1 juli 2023 arbeta för att fler barn ska gå i förskolan. Eskilstuna kommun har tre förskolelotsar som jobbar 50 % i öppna förskolan och 50% som lotsar. De arbetar i de tre områden där det finns flest barn utan förskoleplats och utgår från familjecentralerna i Årby, Fröslunda och City. Där träffar förskolelotsarna vårdnadshavare och barn på bland annat öppna förskolan och familjecentralen.

Förskolans ledning har en oro kring hur förbättringstakten och de utvecklingsprojekt som pågår kommer att påverkas av den omställningsprocess förskolan nu genomgår.

I de centrala riskbedömningar som genomförts tillsammans med de fackliga parterna så har en stor oro bland våra medarbetare identifierats. Åtgärder som behöver vidtas omedelbart till följd av denna oro rör att hantera det eventuella ökade antalet tillbudsansmälningar, utifrån att utrymme för paus och återhämtning minskar samt att ensamarbetet ökar.

Ekonomi

Resultatet för Förskolenämnden för helåret 2023 prognostiseras till +0,5 mnkr inklusive förra årets överskott på 17,6 mnkr. Det betyder att utan överskottet är budgetavvikelsen på helår -17 mnkr. Prognosen har försämrats med 1,5 mnkr mot prognosen i maj vilket beror på att prognosen för personalkostnader har ökat vilket hänger ihop med att anställningar som har avslutats i samband med omställning under och efter sommaren har kostat mer än beräknat.

Sammanställning av de viktigaste huvudprocesserna

Hållbar utveckling

Huvudprocess	Bedömning	Trend
Förskola		↗

Effektiv organisation

Processområde	Bedömning	Trend
Processkvalitet		→
Medarbetare		↘
Ekonomi		↘

Status åtaganden

	Ej påbörjad	Pågår	Klart, avslutat	Försenat	Total Summa
Förskolenämnden	2	16	2		20

Förklaring symboler

Huvudprocesser

Bedömningen ska visa både om processen är effektiv och levererar resultat, dvs uppnår resultatmålen.	Symbol	Innebörd
		Huvudprocessen bedöms uppnå resultatmålen.
		Huvudprocessen bedöms delvis uppnå resultatmålen.
		Huvudprocessen bedöms ej uppnå resultatmålen.

Trendpil

Trendpilen visar hur bedömningen har förändrats jämfört med december föregående år.	Symbol	Innebörd
	↗	Bättre än föregående år.
	→	Oförändrad mot föregående år.
	↘	Sämre än föregående år.

4-åriga processmål

Bedömningen av det 4-åriga processmålet visar måluppfyllelsen som ska grunda sig på de resultat som indikatorerna har i förhållande till satta målnivåer.	Symbol	Innebörd
		Målet helt uppfyllt
		Målet delvis uppfyllt
		Målet ej uppfyllt
	-	Ej utvärderad

1-åriga åtaganden - status

Status anger vilken status det 1-åriga åtagandet bedöms ha vid årets slut.	Symbol	Innebörd
		Klart, avslutat.
		Försenat.

1-åriga åtaganden - färdiggrad

Färdiggrad visar hur lång arbetet med åtagande kommit vid aktuellt rapporteringstillfälle.	Symbol	Innebörd
		0%
		20%
		80%
		100%

Hållbar utveckling

Tillgodose behovet av utbildning - Utveckla lärande, omsorg, normer och värden i förskolan

Bedömning	Trend
	↗

Likvärdig kvalitet i förskolan har betydelse för alla kommunens barn, här och nu och på lång sikt. Likvärdighet kan i enlighet med skollagen delas upp i tre grundläggande aspekter: lika tillgång till utbildning, lika kvalitet på utbildningen och att utbildningen ska vara kompenserade för barns olika förutsättningar. Statistik visar att barn som inte är inskrivna i förskolan har mindre gynnsam socioekonomisk bakgrund än de som är inskrivna. En viktig kvalitetsfaktor för att skapa goda förutsättningar för barns lärande, i synnerhet utifrån det kompensatoriska uppdraget, är att förskolan har utbildad personal. I Skolverkets kunskapsöversikt "Undervisning i förskolan" framträder vikten av legitimerade förskollärare med hänvisning till hög kvalitet.

Förskolan har arbetat fram en kompetensförsörjningsplan i syfte att säkerställa att förskolan har adekvat kompetens för att utföra uppdraget. Under hösten kommer förskolan att kartlägga och revidera kompetensförsörjningsplanen utifrån nuläget. Enligt SCB statistik för 2022 har förskolan 35 % legitimerade förskollärare.

För att ge fler barn möjlighet till en bättre språkutveckling i svenska behöver alla kommuner från och med den 1 juli 2023 arbeta uppsökande för att fler barn ska gå i förskolan. Eskilstuna kommun har tre förskolelotsar som jobbar 50 % i öppna förskolan och 50 % som lotsar. De arbetar i de tre områden där det finns flest barn utan förskoleplats. De utgår från familjecentralerna i Årby, Fröslunda och City. Där träffar de vårdnadshavare och barn på bland annat öppna förskolan och familjecentralen. Förskolelotsarnas arbete handlar om att berätta varför det är bra för barnen att gå i förskolan, vilka förväntningar man kan ha på förskolan och vilka förväntningar förskolan kan ha på vårdnadshavarna. Lotsarna kommer att samverka med förskolan runt dessa områden. Föräldraskap i Sverige (FÖS) är en utbildning som Öppna förskolan under året erbjuder vårdnadshavare i Fröslunda. FÖS är en samhällsorienterande utbildning som syftar till att öka tryggheten och förståelsen av föräldraskap i ett nytt land. Utbildningen är mycket efterfrågad och är i nuläget större än vad verksamheten kan tillgodose. Under hösten kommer pedagogerna från Öppna förskolan Årby att hålla FÖS en dag i veckan på SFI. Detta är en viktig insats, då forskning tydligt visat att föräldrar som genomgått föräldrautbildningen uppger en ökad tillit till myndigheter och vet vart de kan vända sig för stöd, att de känner sig stärkta i sitt föräldraskap och är väl medvetna om hur Sveriges lagar och regler ser ut. Forskningen har också visat på signifikanta förändringar i positiv riktning för frågor som skulle kunna relateras till uttryck för hederskultur.

I syfte att höja kunskapsresultaten, oberoende av könstillhörighet, har förskolan ett gemensamt fokus på att förbättra kvaliteten kopplat till arbetet med språk, jämställdhet och digitalisering i det systematiska kvalitetsarbetet. Förskolan har ett utvecklingsarbete kring språk och kommunikation i syfte att skapa likvärdiga förutsättningar för barn att uttrycka sig och lära. Förskolans samarbete med lässatsningen fortgår och bidrar till förskolornas utvecklingsarbete kring litteratur i syfte att stärka språket. Förskolan har tillsammans med biblioteket blivit inbjudna att prata om Läscertifieringen på Bok- och biblioteksmässan i Göteborg i höst. Digitala verktyg är alltmer återkommande i arbetet med att stärka samarbetet med vårdnadshavare. Vissa utvecklingssamtal sker med stöd av power point

och/eller Book-creator samt pedagogisk berättelse (där förskolan berättar hur den arbetar och vad barnen har möjlighet att uppleva under dagen)

Varje barn ska erbjudas möjlighet att leka och lära tillsammans med andra på likvärdiga villkor samt få möjlighet att utveckla empati och förståelse för andra människors situation. I det systematiska arbetet, genom våra goda möten i uppföljning som verksamhetsbesök, kvalitetsdialoger, delårsdialoger, beskrivs verksamheten med barnet i centrum. På enheterna är arbetet med plan mot diskriminering och kränkandebehandling en säkrad del i årshjulet. Kompetensutvecklingsinsatser inom området har gett resultat genom ett ökande kunnande och går att återse i den statistik och analys som följs upp inom området. Jämställdhetsarbetet på förskolorna genomsyrar verksamheten där tydliga "spår"/avtryck går att återse i barnens aktiviteter. Arbetet med Barnrättsresan har startats upp, i syfte att stärka barnrättsperspektivet. Representanter från förskolans ledningsgrupper deltar. Barnombudsmannen kommer att följa arbetet.

En volymminskning inom förskolan skedde redan 2022 med 200 barn och förskolan räknar med ytterligare en minskning med cirka 200 barn 2023. Varje vår genomförs en revidering av lokalförsörjningsplanen och ett gediget arbete har skett för att matcha lokaler till den volymminskning som observerats. Beslut har tagits i på Förskolenämnden i juni månad att Nålmakaren och Radermachergatan förskolor kommer att slås ihop och bli Slottsbackens förskola i nya ändamålsenliga lokaler. Fröslunda förskola kommer att ingå i Fogdegatan förskolas nya lokaler.

Matchningen i förskolans omställningsarbete är klar. Ett stort samarbete har gjort att alla medarbetare som berördes av omställning har kunnat erbjudas nya tjänster. Förskolans omställning genomförs på grund av att antalet förskolebarn i Eskilstuna minskar, en trend som går att observera i stora delar av Sveriges kommuner. Av de 122 medarbetare som berörs har 70 medarbetare fått en fortsatt anställning i kommunkoncernen. De 50 medarbetare som varslats om uppsägning har fått visstidsanställning fram till årsskiftet.

4-åriga processmål

4-åriga processmål	Bedömning
Föräldrar ska uppleva att barnet är tryggt i förskolan	
Processmålet är delvis uppfyllt. 2023 års åtagande och prioriterade aktiviteter har bidragit till uppfyllandet av processmålet. Förskolans arbete med att skapa ett nära samarbete med hemmen är överlag framgångsrikt. Metodiken kan skilja sig mellan enheterna men syftet är att utveckla en respektfull och tillitsfull relation mellan förskola och hem, och som passar/är framgångsrik i den kontext som förskolan befinner sig i.	
Alla barn i förskolan ska uppleva lustfyllt lärande	
Processmålet är delvis uppfyllt. 2023 års åtagande och prioriterade aktiviteter har bidragit till uppfyllandet av processmålet. Det finns en struktur för förskolans arbete att systematiskt följa upp, planera och utvärdera utbildningen och undervisningen i syfte erbjuda barnen en utbildning med utgångspunkt i läroplanen utifrån behov, erfarenheter och det dom visar intresse för. Särskilt fokus för förbättringsarbetet har varit att utveckla arbetsätt och metoder som stödjer barns språkutveckling, vilket är en förutsättning för att barnens tankar och idéer ska kunna tas tillvara för att skapa mångfald i lärandet. Resultatet av förbättringsarbetet visar att insatserna har bidragit till en ökad kompetens kring vikten av att förstärka de språkliga målen integrerat i de	

4-åriga processmål	Bedömning
övriga läroplansmålen. Det visar även att metoder har utvecklats och den språkliga lärmiljön förstärkts.	
Alla barn i förskolan ska uppleva att de har inflytande i verksamheterna	
<p>Processmålet är delvis uppfyllt. Det finns rutiner på respektive förskolenhet för hur barn ska ges inflytande över utbildningen. De behov och intressen som barnen visar följs upp systematiskt och påverkar utbildningens och undervisningens utformning. Den utformas så att barnen ges möjlighet att utveckla sin sociala förmåga samt sin förmåga att ta ansvar för sina handlingar och för miljön på förskolan. Flera förskoleenheter har genomfört förbättringsinsatser för att stärka barns inflytande. Kollegialt lärande med konkreta exempel på vad reellt inflytande kan innebära i praktiken, samt stödfrågor som en del i den systematiska uppföljningen, har varit framgångsrika metoder för att öka barns inflytande.</p>	
Alla barn i förskolan ska uppleva att de blir bemötta med respekt och bli lyssnade på	
<p>Processmålet är delvis uppfyllt. Varje barn ska erbjudas möjlighet att leka och lära tillsammans med andra på likvärdiga villkor samt få möjlighet att utveckla empati och förståelse för andra människors situation. I det systematiska arbetet, genom våra goda möten i uppföljning som verksamhetsbesök, kvalitetsdialoger, delårsdialoger, beskrivs verksamheten med barnet i centrum. På enheterna är arbetet med plan mot diskriminering och kränkandebehandling en säkrad del i årshjulet. Kompetensutvecklingsinsatser inom området har gett resultat genom ett ökande kunnande och går att återse i den statistik och analys som följs upp inom området. Jämställdhetsarbetet på förskolorna genomsyrar verksamheten där tydliga "spår"/avtryck går att återse i barnens aktiviteter. Arbetet med Barnrättsresan har startats upp, i syfte att stärka barnrättsperspektivet. Representanter från förskolans ledningsgrupper deltar. Barnombudsmannen kommer att följa arbetet.</p>	
Utveckla arbetet med att ha nöjda kunder	
Resultatet av årets enkäter redovisas till verksamhetsberättelsen.	
Plats i förskolan ska erbjudas inom 4 månader och andelen inskrivna barn ska öka	
<p>En handlingsplan är sedan tidigare upprättad för att öka inskrivning i förskolan samt att höja närvarovistelsen för barn som är inskrivna. Insatser är kopplade till handlingsplanen. Aktiviteter för att få en bild av barns frånvaro pågår (identifiering av mönster och samband), vilka ska resultera i insatser för att öka närvaro i förskolan. Handlingsplanens del gällande ökad närvaro kommer att revideras under Q3 2023.</p> <p>För ökad inskrivningsgrad pågår ett intensivt arbete som ligger i linje med "Fler barn i förskolan", den nya lagändringen för kommuner. Förarbetet är under året upprättat och aktiviteter sker under 2023. På förvaltningens Öppna förskolor finns nu tre stycken Förskolelotsar med ett särskilt uppdrag att öka inskrivningsgraden i förskolan från det år då barnet fyller tre år. Lotsarna arbetar med att identifiera och sedan rikta insatser för att motivera vårdnadshavare att ansöka om</p>	

4-åriga processmål	Bedömning
förskoleplats genom att informera om förskolans syfte, besöka förskolor och finnas med som stöd i processen.	

Indikatorer

Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
Föräldrar ska uppleva att barnet är tryggt i förskolan			
Föräldrars upplevelse av barnets trygghet i förskolan, skala 1-4	3,44		3,60
Alla barn i förskolan ska uppleva lustfyllt lärande			
Barn i förskolan upplever lustfyllt lärande, skala 1-3.	2,79		2,80
Alla barn i förskolan ska uppleva att de har inflytande i verksamheterna			
Barn i förskolan upplever att de har inflytande i verksamheten, skala 1-3.	2,80		2,80
Alla barn i förskolan ska uppleva att de blir bemötta med respekt och bli lyssnade på			
Barn i förskolan upplever att de blir bemötta med respekt och att de blir lyssnade på, skala 1-3.	2,83		2,75
Utveckla arbetet med att ha nöjda kunder			
Föräldrars nöjdhet med sin förskola, skala 1-4.	3,43		
Plats i förskolan ska erbjudas inom 4 månader och andelen inskrivna barn ska öka			
Barn 1-5 år inskrivna i förskola och pedagogisk omsorg, andel (%)	89%		93%
Barn erbjuds plats i förskolan inom 4 månader, andel (%)	100%	100%	100%

1-åriga åtaganden

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
Likvärdig utbildning från förskolan till vuxenutbildningen med målet att uppnå höjda kunskapsresultat lägst i nivå med riksgenomsnittet i kommunens alla skolenheter. (GSN, FSN, GN, AVN, KFN, SN)		

I takt med att den nya lagen Förskola för fler barn i förskola, träder i kraft har barn- och utbildningsförvaltningen arbetat med att skapa förutsättningar för att möta lagkravet. Lagen har två delar: dels ska barn som vistats i Sverige mindre tid än fem år erbjudas plats i förskolan utan gängse ansökningsförfarande. Under våren har ett trettiotal 3-5 åringar hamnat under den kategorin och erbjudits plats med start under september. Den andra delen i lagen handlar om att

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
------------------	--------	------------

barn som inte har plats i den kommunala förskolan är föremål för uppsökande verksamhet. Den gruppen rör sig om cirka 100 barn, som under våren fått välkomstbrev hem med info om syftet med förskolans verksamhet samt information om hur man söker förskoleplats. På förvaltningens Öppna förskolor finns nu tre stycken Förskolelotsar med ett särskilt uppdrag att öka inskrivningsgraden i förskolan från det år då barnet fyller tre år. Lotsarna arbetar med att identifiera och sedan rikta insatser för att motivera vårdnadshavare att ansöka om förskoleplats genom att informera om förskolans syfte, besöka förskolor och finnas med som stöd i processen.

Grundskolenämnden, socialnämnden och förskolenämnden har ett gemensamt ansvar för att barn i tidig ålder är i skolan och klarar målen i årskurs tre. (GSN, SN, FSN)

Det gemensamma ansvaret för att barn i tidig ålder är i skolan och klarar målen i årskurs tre kräver en god samverkan mellan förvaltningarna. Under de senaste åren har ett nära samarbete arbetats fram genom arbetet med trygga barn. Fokuset för alla inblandade är inriktat på den friskfaktor som finns när det gäller att elever klarar skolan och är i skolan.

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
------------------	--------	------------

Förskolan samarbetar på ett nära och förtroendefullt sätt med hemmen.

Läscertifieringen har gett avtryck på förskolor som är och har varit delaktiga. Bland annat har avdelningar utvecklat "tillgängliga", lokala, små bibliotek med särskilt fokus på normkritisk litteratur och litteratur på de språk som finns bland vårdnadshavarna. Vårdnadshavare har lånat böcker och det har bidragit till en mer aktiv mötesplats för samtal om högläsning och pågående projektprojektarbeten.

Digitala verktyg är alltmer återkommande i arbetet med att stärka samarbetet med vårdnadshavare. Vissa utvecklingssamtal sker med stöd av power point och/eller Book-creator samt pedagogisk berättelse (där förskolan berättar hur den arbetar och vad barnen har möjlighet att uppleva under dagen). I de fall utvecklingssamtalen är barndelaktiga, förbereds samtalet ofta tillsammans med barnen i Bookcreator och under utvecklingssamtalet stöttar pedagog barnen i deras berättande. På avdelningar som har barndelaktiga samtal upplever förskolan att vårdnadshavarna har varit stolta och tacksamma över att barnen själva har fått berätta. Hos de äldre barnen har vårdnadshavarna beskrivit att de sett en utveckling hos sina barn utifrån språkutveckling, intresse för skriftspråket och högläsning av böcker. Vårdnadshavare berättar att barnen har börjat berätta mer detaljerat vad de gjort på förskolan.

På förskolor som har "drop in" har detta varit en god metod för att stärka kontakten till vårdnadshavare samt öka kunskapen om förskolans uppdrag.

Det går att observera en ökad förståelse för utvecklingssamtalets syfte och vilka styrdokument som reglerar det hos medarbetare i förskolor som har detta som förbättringsområde.

Flera förskolor arbetar med att stärka sin kunskap och sina arbetssätt kring erfarenhetsbaserad pedagogik och vårdnadshavarnas delaktighet med stöd av boken Mångfaldens förskola av Anniqa Sandell Ring. Medarbetarna dokumenterar barns erfarenheter och berättelser

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
------------------	--------	------------

utifrån samtal med vårdnadshavare och det underlaget ligger sedan till grund för innehållet i utbildningen och undervisningen.

Det finns flera kommunikationskanaler där framförallt Vklass har bidragit att förskolan kan nå ut till vårdnadshavare med den information den önskar på ett bra och inte minst säkert sätt.

Utbildningen i förskolan tar sin utgångspunkt i läroplanen samt barnens behov, erfarenheter och det de visar intresse för.		
---	---	---

Utbildningen ska ta tillvara flickor och pojkars egna erfarenheter, behov och det de visar intresse för. Flickor och pojkar ska kontinuerligt utmanas vidare utifrån läroplanen, genom att inspireras till nya upptäckter och kunskaper. Förskolan ska bidra till kontinuitet och progression i flickor och pojkars utveckling och lärande samt förbereda för fortsatt utbildning.

Det finns en struktur på respektive förskoleenhet för hur barns erfarenheter, intressen och behov tas tillvara i planeringen av utbildningen och undervisningen. Kompetensutveckling sker för att stärka ett språkutvecklande arbetssätt som är integrerat i förskolans arbete med övriga målen i läroplanen.

Språkutvecklande arbetssätt - Läscertifiering

15 kommunala förskolor har under året blivit läscertifierade. 25 förskolor samarbetar med lässatsningen för att bli certifierade.

I samarbete med lässatsningen har det möjliggjort för inspiration och kompetensutveckling för medarbetare inom förskolan. Arbetet med läscertifieringen har bidragit till att förskolorna har skapat rutiner för högläsning samt att metoder för läsning har utvecklats. Det finns ett ökat bokbestånd på förskolorna samt att läsmiljöerna har utvecklats. Samverkan med vårdnadshavare kring läsningens betydelse har utvecklats.

Effekt: Barnen visar ett större intresse för att läsa böcker, barnen lockas och ansluter i högre grad till den spontana läsningen, kommer med bok och påkallar pedagogers uppmärksamhet och kan även själva ha egna lässtunder med ett eller flera barn. Barn som tidigare inte varit intresserade av läsning har nu fångats av läsningen; de hämtar till exempel böcker spontant.

Utbildning kring mäns våld mot kvinnor i syfte att höja kunskapen kring området pågår på respektive förskoleenhet.

Alla barn ges förutsättningar att vara delaktiga och utöva inflytande över utbildningen.		
---	---	---

Det finns en struktur för att systematiskt göra barnen delaktiga i planeringen av utbildningen och den pedagogiska miljön. Förskolorna använder kartläggningsunderlag och observationen för att kontinuerligt genomföra analyser som stöd i arbetet.

Den fysiska miljön utformas för att skapa intresse för läroplanens mål och intentioner utifrån barns behov och erfarenheter. Materialet är till stor del tillgängligt för barnen samt utgår utifrån de behov och intressen barnen ger uttryck för. Ett förskole-område har under våren samarbetat med Cirkuläran för att utveckla förskolans pedagogiska lärmiljöer. Samarbetet har bidragit en ökad kreativitet och fortsätter under hösten 2023.

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
------------------	--------	------------

Förskolorna har de senaste 6 åren arbetat för att minska barngruppsstorleken och i vi ser av resultatet att mindre grupper bidragit med goda effekter för barns inflytande och delaktighet. Barnen får och tar mer plats och blir lyssnade till. Barnen får större möjligheter till personalens uppmärksamhet och det är lättare att fånga upp barnens intressen.

Ett förbättringsarbete pågår att implementera erfarenhetsbaserad pedagogik. Det erfarenhetsbaserade arbetssättet bidrar till att personal tar tillvara på barns berättelser, erfarenheter, tankar och reflektioner.

Barnen får därmed en större möjlighet att utöva inflytande, uttrycka sin egen förståelse och tankar. Arbetslagen tar tillvara på dessa och skapa ett innehåll i barns utbildning. Barnen ges möjlighet att ge ord på, bilda sig nya erfarenheter och reflektera kring sin egna förståelse och kunskap utifrån sin nuvarande nivå. Förbättringsarbetet fortgår under hösten.

Förskollärare och barnskötare är närvarande och deltar i barnens lek vilken ger goda förutsättningar för att kunna arbeta främjande och förebygga kränkningar. Personalen kan då vara ett stöd vid konflikter sam vara leklotsar i barnens lek och samspel. Det finns ett fortsatt behov att förbättra närvaron i barns lek med särskilt fokus på lek i utomhusmiljö.

Förskolan ger alla barn förutsättningar att utveckla förståelse för samhällets gemensamma värderingar.

Barnrättsresan är en metod som tagits fram av Barnombudsmannen och ska testas av Eskilstuna kommun. Metoden ger deltagarna kunskap och verktyg för att strukturerat kartlägga och utveckla barnrättsarbetet inom sin verksamhet. Kommunen har påbörjat ett pilotprojekt med Barnrättsresan där barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och kommunledningskontoret ingår. Under pilotarbetet kommer underlagen att anpassas till de behov som finns i Eskilstuna kommun. Barnombudsmannen kommer att följa arbetet under 2023. Representanter från förskolans ledningsgrupper deltar i Barnrättsresan i syfte att ytterligare stärka barnrättsperspektivet i förskolans arbete. Utfallet av arbetet kommer utvärderas under 2024.

En palett av kompetenshöjande insatser pågår på våra förskolor gällande jämställdhet. Det har på olika sätt ökat medvetenheten och våra pedagogers kunnande inom området. Som exempel kan nämnas genomförande av "forum" med barnskötare och pedagoger. Flera enheter/avdelningar har läst boken "Gör det jämställt" (David Flato, Maria Hulth 2021) och arbetar med frågeställningar utifrån den. Pedagogerna läser, samtalar, reflekterar och diskuterar innehållet och tillägnar sig mer kunskap och förståelse i ämnet för att omsätta i vardagsnära handling. Flera arbetslag har även filmat de egna förhållningssätten, reflekterat enskilt och gemensamt, för att synliggöra egna normer och värderingar och hur det påverkar barnets framtid.

Personalen använder sig av pedagogiskt material i arbetet med barnen för att låta samhällets värderingar komma till uttryck i vardaglig handling. Bland annat använder pedagogerna Kompisböckerna som utgår från barnkonventionen samt Bildstöd och TAKK.

Ett aktivt, systematiskt och målmedvetet arbete pågår på våra förskolor utifrån det förebyggande och främjande arbetet mot kränkningar och diskriminering. Processen för anmälan och utredning har förstärkts och kvalitetssäkrats bland annat genom digitaliseringsstöd och kompetensutveckling. Kunskapen om vilka skyldigheter verksamheten har men även kulturen kring och i arbetet har säkrats upp på våra förskolor. Den lokala planen för arbetet revideras årligen, där bland annat trygghetsrund, barnintervjuer och observationer genomförs för att fånga fatt i nuläget.

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
------------------	--------	------------

Behov av en ytterligare kvalitetssäkring gällande dokumentation är identifierad och kommer genomföras under läsåret 2023-2024. Samtliga förskoleenheters planer ska dokumenteras i ärende- och diariehanteringssystemet LEX. Framgent ska även en mall för planen arbetas fram och blir grundstommen för arbetet och slutligen skickas årligen in till huvudman för dokumentation i LEX.

Hur kommer ovan beskrivet arbete till uttryck hos barnen? (exempel finns nedan)

- Fler barn samspelar och leker med varandra, de äldre barnen får även med de yngre i samspelet.
- Barnen leker mer tillsammans nu och lyssnar mer på varandras idéer om hur det kan vara.
- I den barninitierade leken så samtalar de nu mer med varandra.
- Barnen har fått en mer normkreativ syn på hur en familj (och en människa) kan vara, dels genom att barnen leker fler normkreativa lekar, barnen kan till exempel säga att de ska "leka familj" i stället för "mamma, pappa, barn" och tar på eget initiativ normkreativa roller och genomför normkreativa sysslor i familjeleken.
- Barnen har visat intresse för både sina egna och andras känslor mer nu än tidigare. Barnen har övat på att förstå sig själva när de exempelvis är arga och hur de kan hantera det på ett mer konstruktivt sätt. Pedagogerna upplever att barnen även har fått mycket större förståelser och tålamod till andra barns känslor och mående.

Främja näringsliv och arbete

4-årigt processmål

4-åriga processmål	Bedömning
Stärka företagsklimatet och förbättra servicen till företagare	

Förskolan kan erbjuda förskoleplats inom garantitiden som är fyra månader. Eskilstuna kommun erbjuder omsorg på obekvämt arbetstid. Omsorg på obekvämt arbetstid är en form av pedagogisk verksamhet som erbjuds familjer där båda vårdnadshavarna arbetar eller studerar på kvällar, nätter eller helger och inte har möjlighet till annan lösning. Kommuner är inte skyldiga att erbjuda omsorg på obekvämt tid, men skollagen anger att kommunerna ska sträva efter att erbjuda detta.

1-årigt åtagande

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
Säkra företagens behov av kompetensförsörjning genom att medverka till att kvinnor och män får utbildning och bästa möjliga förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden. (AVN, alla nämnder och bolag)		

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
------------------	--------	------------

För att stärka utrikesfödda kvinnors etablering på arbetsmarknaden lägger barn- och utbildningsförvaltningen fokus på föräldrar med små barn.

Utgångspunkten är att de som står långt ifrån arbetsmarknaden ges bättre möjlighet att genom flexibla kombinationer av utbildning, socialt stöd och arbetsmarknadspolitiska insatser komma i arbete. Detta erbjuds på Mötesplatserna Fröslunda och Årby. Som förstärkning av detta arbete bidrar Eskilstuna kommun till det processtöd som SKR arbetar fram till projektet Öppen förskola – tillsammans för jobb och integration. Syftet med projektet är att främja en ökad etablering på arbetsmarknaden för utrikes födda kvinnor med barn i åldern 0–6 år genom att stärka kommuners och andra samverkansaktörers varaktiga förmåga att:

- bygga hållbara samverkansformer utifrån målgruppens behov och lokala organisatoriska förutsättningar.
- nå ut till gruppen kvinnor som överenskommelsen avser.
- erbjuda lämpliga insatser med öppen förskola som arena.
- slussa besökare på öppen förskola vidare till lämpliga samhällsaktörer.

I samverkan mellan kommun, akademi och näringsliv arbeta för att stärka Eskilstuna som universitetsstad med fokus på forskningsnära verksamhets- och affärsutveckling, kompetensförsörjning och attraktiv studentstad. (KS, alla nämnder och bolag)		
--	---	---

Barn- och utbildningsförvaltningen har, tillsammans med förskolan, under 2023 fortsatt att utveckla och förstärka samarbetet med MDU, bl.a gällande kompetensförsörjning av pedagogisk personal samt genom arbetet i Mälardalens kompetenscentrum för lärande, (MKL).

Värna demokrati

1-årigt åtagande

Samlat krafttag för att motverka utanförskap och skapa trygghet i prioriterade stadsdelar och områden genom offentlig närvaro och utveckling av brottsförebyggande arbete tillsammans med de som bor, verkar i och besöker stadsdelarna. Nämnder och bolag ska redovisa hur de arbetar aktivt för att motverka kriminalitet och främjar en positiv utveckling i kommunens prioriterade stadsdelar. (KS, AVN, FSN, GSN, GN, KFN, MRN, SBN, SN, TSN, VON, KFAST)

Status	Färdiggrad
	

Under året så har verksamheterna på Mötesplatserna varit trygghetsskapande för de boende i områdena; de är välbesökta och väl etablerade. Boende i områdena söker sig till verksamheterna, gammal som ung, för råd och stöd kring diverse riktade och generella insatser samt gemenskap. Att synliggöra den offentliga närvaron är viktigt varav insatser för att öka kontakten med boende skett både utomhus och inomhus. Genom samverkan med andra organisationer, fastighetsbolag och föreningar i områdena så har aktiviteter såsom att bjuda på frukost och mellanmål utomhus genomförts som varit välbesökta av de boende i områdena. Under våren har föräldrautbildningen,

Föräldraskap i Sverige (FÖS), erbjudits av Öppna förskolan i Fröslunda. Utbildningen är samhällsorienterad och syftar till att öka tryggheten och förståelsen av föräldraskap i ett nytt land. Utbildningen är mycket efterfrågad och är i nuläget större än vad verksamheten kan tillgodose. Forskning har visat att föräldrar som genomgått föräldrautbildningen uppger en ökad tillit till myndigheter och vet vart man kan vända sig för stöd, att de känner sig stärkta i sitt föräldraskap och är väl medvetna om hur Sveriges lagar och regler ser ut, samt visat på signifikanta skillnader i positiv riktning för frågor som skulle kunna relateras till uttryck av hederskultur.

För att stödja ett jämställt föräldraskap samt för att bidra till goda uppväxtvillkor för barn så erbjuds vårdnadshavare i Eskilstuna utbildningen Alla barn i centrum (ABC). Utgångspunkten för utbildningarna är FN:s barnkonvention om barns rättigheter. Materialet är baserat på forskning om föräldraskap och syftet är att erbjuda hjälp och vägledning till föräldrar. ABC erbjuds av pedagogerna på Öppna förskolorna men även av Familjevägledare från Socialförvaltningen. Under året har flertalet utbildningar hållits och varit en uppskattad insats av vårdnadshavarna. Utbildningen ABC genomförs även som en variant riktad till pedagoger på område Norr. Syftet med samma kompetensutveckling som vårdnadshavarna är att skapa en gemensam utgångspunkt för vidare samarbete. Insatsen har uttryckts ge positiv skillnad och utbildningsgrupper inplanerad året ut.

I april genomförde verksamheterna i Mötesplats Årby tillsammans med organisationer, företagare och föreningar i Eskilstuna kommun en näringslivsdag inne i Mötesplats Årby med syftet att stödja boende i området till arbete och egen försörjning. Cirka 600 personer besökte dagen. Pedagogerna från Öppna förskolan deltog i aktiviteten som var mycket uppskattad av boende i områdena. Öppna förskolan har i samverkan med mötesplatserna arbetat för att ge boende, i synnerhet barnen, en meningsfull fritid. Under sommaren har sommartorg varit öppet i område Fröslunda/Årby. Det har varit en uppskattad insats, då cirka 3000 personer valt att delta. Pedagogerna på Öppna förskolan har haft särskilt fokus på att ta med familjer på utflykt till Parken zoo vilket lockat många familjer. Under sommaren har pedagogerna på Öppna förskolan gjort utflykter till Parken zoo med cirka 1200 personer boende i områdena.

För att stärka de demokratiska processerna och fördjupa det lokala engagemanget så har Medborgardialoger pågått under hela året i Fröslunda. Detta har möjliggjort inflytande och reell delaktighet för civilsamhället samtidigt som förtroendefulla relationer skapats. Metoden håller på att implementeras i Årby.

Tillgodose behovet av vård och sociala tjänster

1-årigt åtagande

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
Vidareutveckla arbetet med att snabbt identifiera och bryta kriminalitet och otrygghet genom pilotarbete med fokus på tidiga insatser för barn och deras vårdnadshavare. (SN, FSN, GSN, GN, AVN)		

Insatser görs via den plan som är upprättad genom Trygga barn, som beskriver kommuns strategiskt operativt arbetssätt för att arbeta förebyggande kring en trygg uppväxt för samhällets allra yngsta

På Öppna förskolorna belägna i Familjecentral eller Mötesplats Årby och Fröslunda har verksamheten nått olika socioekonomiska grupper, vilket bidragit till arbetet för att utjämna

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
------------------	--------	------------

hälsoklyftor bland barnfamiljer. Det har också bidragit till att tidigt identifiera barn och familjer i behov av stöd och genom riktade och generella insatser, samt till att genomföra ett tidigt främjande och förebyggande arbete kring kommunens allra minsta. Att öppna förskola, socialtjänst, region och övriga verksamheter samordnar sitt arbete på detta sätt kring små barn är en viktig del i arbetet för en god hälsa och utveckling för barn i åldrarna 0-6 år.

En del i Trygga barn innefattar att stärka föräldrar i sina föräldraroller, vilket är något som barn- och utbildningsförvaltningen arbetar med genom föräldraskapsprogrammen ABC- alla barn i centrum och FÖS – föräldraskap i Sverige. ABC har sin utgångspunkt i FN:s barnkonvention om barns rättigheter. Materialet är baserat på forskning om föräldraskap och syftet är att erbjuda hjälp och vägledning till föräldrar.

ABC erbjuds av pedagogerna på Öppna förskolorna, men även av familjevägledare från socialförvaltningen. Under året har flertalet utbildningar hållits med uppskattning från vårdnadshavarna. FÖS är en utbildning som Öppna förskolan under året erbjudit vårdnadshavare i Fröslunda. FÖS är en samhällsorienterad utbildning som syftar till att öka tryggheten och förståelsen av föräldraskap i ett nytt land. Utbildningen är mycket efterfrågad och är i nuläget större än vad verksamheten kan tillgodose.

Under hösten kommer pedagogerna från Öppna förskolan Årby att hålla FÖS en dag i veckan på SFI. Detta är en viktig insats då forskning tydligt visat att föräldrar som genomgått föräldrautbildningen uppgår en ökad tillit till myndigheter och vet vart man kan vända sig för stöd, att de känner sig stärkta i sitt föräldraskap och är väl medvetna om hur Sveriges lagar och regler ser ut. Forskning har också visat på signifikanta skillnader i positiv riktning för frågor som skulle kunna relateras till uttryck av hederskultur. Att barn som går i förskolan får bättre förutsättningar för att klara skolan samt en bättre psykisk och fysisk utveckling är något som forskningen tydligt visat.

I takt med att den nya lagen Förskola för fler barn träder i kraft har barn- och utbildningsförvaltningen arbetat med att skapa förutsättningar för att möta lagkravet. På förvaltningens Öppna förskolor finns nu tre Förskolelotsar med ett särskilt uppdrag att öka inskrivningsgraden i förskolan från det år då barnet fyller tre år. Lotsarna arbetar med att identifiera och sedan rikta insatser för att motivera vårdnadshavare att ansöka om förskoleplats genom att informera om förskolans syfte, besöka förskolor och finnas med som stöd i processen.

Tillgodose behovet av berikande kultur och fritid

1-årigt åtagande

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
Införa det nya idrottspolitiska programmet, med särskilt fokus på att i nära samarbete med förenings- och näringsliv öka andelen ungdomar som deltar i föreningslivet. (KFN, TSN, KS, DEAB, SBN, FSN, GSN, GN, VON, AVN, KFAST)		

Förskolan strävar efter god samverkan med kommunens föreningsliv för att väcka intresse hos barnen på förskolan att utöva idrott. Förskoleenheter med närhet till bollplaner och bollhus använder dessa i utbildningssyfte.

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
Införa det nya kulturpolitiska programmet, med särskilt fokus på kongress- och kulturhus samt jobbskapande åtgärder inom besöksnäring och kreativa och kulturella näringar. (KFN, TSN, KS, DEAB, SBN, FSN, GSN, GN, VON, KFAST)		

Förskolan samverkar med aktörer inom kommunen för att erbjuda barnen ett mångfacetterat kulturutbud.

Bedriva samhällsskydd och beredskap

1-årigt åtagande

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
Kommunkoncernen säkerställer kontinuitetsplanering för samhällsviktig verksamhet utifrån uppdaterad risk- och sårbarhetsanalys. Särskild uppmärksamhet ges åt kommunikationsvägar under svåra förhållanden och uthållig krisledningsförmåga. (KS, alla nämnder och bolag)		

Förskolans ledning har med stöd från kommunledningskontoret arbetat fram risk- och sårbarhetsanalyser för verksamhetens olika delar.

Kommunkoncernens förmåga i totalförsvaret ökas genom kunskap och övning. Försörjningsfrågorna hanteras utifrån ansvarsprincipen och risk- och sårbarhetsanalysen. Alla bidrar till att gemensamma lösningar blir möjliga utifrån helhetens bästa. (KS, alla nämnder och bolag)		
---	--	--

Resultaten i risk- och sårbarhetsanalysen används som grund för en helhetsbild för förvaltningen och i vidare samverkan med övriga aktörer. Arbetet är pågående och långsiktigt.

Tillgodose behovet av hållbar samhällsbyggnad

1-årigt åtagande

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
Gemensam satsning på minskad klimatpåverkan tillsammans med företag, organisationer och invånare mot målet klimatpositiva Eskilstuna 2045 (KS, alla nämnder och bolag)		

Förskolenämndens klimatarbete har utgångspunkt i nämndens plan för klimat samt tillhörande handlingsplan med aktiviteter som varit styrande under 2023. Aktiviteter har i stort sett genomförts enligt plan. Bland annat så har ett större fokus lagts i Kompassens förskoleområde då

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
<p>de har varit i störst behov av att utveckla arbetet med Cirkuläran. Arbetet har inneburit en positiv utveckling av förskolornas pedagogiska arbete kring klimat- miljö och återbruk. "Skolan, en del i Cirkuläran" pågår för att för att undersöka möjligheterna att inkludera skolan i Cirkulärens arbete. Här har förskolan varit med och bidragit med värdefulla erfarenheter och även arbetat för säkerställa en röd tråd genom alla skolformer.</p> <p>Det övergripande systematiska miljöarbetet fortsätter att utvecklas. Ett kommunövergripande kemikaliesystem är på plats och ska implementeras i förvaltningens verksamheter under hösten.</p>		

Effektiv organisation

Processkvalitet

Bedömning	Trend
	→

Under 2023 har arbetet med att upphandla en skoladministrativ plattform varit prioriterat på central nivå i förvaltningen. Första delen har handlat om att förbereda och organisera för förändring. Systembyten påverkar centrala delar i förskolans dagliga arbete och organisation samt stödet i kvalitetsarbetet och den ekonomiska uppföljningen. Projektet pågår fram till 2025. Pilotprojekt för införande av kommunikationsstöd för vårdnadshavare genomfördes under 2022. Införandet beräknas vara färdigt 2023.

Förvaltningen deltar i de planeringsgrupper som finns på central nivå. Utifrån rådande kompetens och resurser på Serviceförvaltningen kan aktiviteter som är kopplade till verksamhetsutveckling med stöd av digitala verktyg/digitalisering, inte hålla önskad takt.

Ett omfattande kommunikationsstöd har prioriterats till förskolans ledning och rektorer i det omställningsarbete som genomfördes under våren. Förskolan har många pågående utvecklingsprojekt som behöver kommunikationsstöd. Därför har en enskild kommunikatör fått i uppdrag att finnas som stöd till förskolans ledning.

Förvaltningen arbetar tillsammans med kommunledningskontoret (KLK) och andra förvaltningar samt etablerade kontakter med frågor kopplade till säkerhet. KLK har anställt en säkerhetssamordnare dedikerad till förskola och skola, för att arbeta med säkerheten i verksamheterna. Det långsiktiga arbetet utgår från metodiken Trygg och säker skola, fortsatt arbete med den kommungemensamma satsningen Trygga unga, samt andra fora för frågorna.

Det kortsiktiga arbetet innefattar utbildning i att möta Pågående dödligt våld (PDV) samt arbete med lokala planer för att möta pågående dödligt våld är prioriterat. Målsättningen är att samtliga 52 förskolor har sina lokala handlingsplaner upprättade och förankrade i organisationen under 2023. Majoriteten av förskolorna ska ha genomfört heldagsutbildningen i PDV under 2023 samt upprättat handlingsplaner.

Kvalitetsutveckling

Bedömning	Trend
	→

Se under 1-åriga åtagandet "Implementera den koncerngemensamma kvalitets- och verksamhetsutvecklingsprocessen för att skapa en ökad förbättringstakt i syfte att öka måluppfyllelsen".

Kommunikation

Bedömning	Trend
	↗

Ett omfattande kommunikationsstöd har prioriterats till förskolans ledning och rektorer i det omställningsarbete som genomfördes under våren. Förskolan har många pågående utvecklingsprojekt som behöver kommunikationsstöd. Därför har en enskild kommunikatör fått i uppdrag att finnas som stöd till förskolans ledning.

Under perioden har förskolan varit med i det övergripande arbetet med Kunskapsfesten med syfte att skapa relevant programinnehåll för medarbetare, barn och elever samt öka deltagandet från våra verksamheter.

Media har bland annat uppmärksammat införandet av V-klass, förskolans satsning på läscertifiering samt omställningsarbetet.

IT

Bedömning	Trend
	↗

Under 2023 har arbetet med att upphandla en skoladministrativ plattform varit prioriterad på central nivå i förvaltningen. Första delen har handlat om att förbereda och organisera för förändring. Systembyten påverkar centrala delar i förskolans dagliga arbete och organisation samt stödet i kvalitetsarbetet och den ekonomiska uppföljningen. Projektet pågår fram till 2025.

Pilotprojekt för införande av kommunikationsstöd för vårdnadshavare genomfördes under 2022. Införandet förväntas vara färdigt 2023.

Säkerhet

Bedömning	Trend
	↗

Förvaltningen arbetar tillsammans med kommunledningskontoret (KLK) och andra förvaltningar samt etablerade med frågor kopplad till säkerhet. KLK har anställt en säkerhetssamordnare dedikerad till förskola och skola, för att arbeta med säkerheten i våra verksamheter.

På förvaltningsnivå finns en grupp för att säkerställa att samordna aktiviteter mellan skolverksamheter. Syftet är samordning av prioriterade insatser och att identifiera gemensamma behov.

Det långsiktiga arbetet utgår från metodiken "Trygg och säker skola", fortsatt arbete med den kommungemensamma satsningen Trygga unga, samt andra fora för frågorna.

Det kortsiktiga arbetet innefattar utbildning i att möta Pågående dödligt våld (PDV) samt arbete med lokala planer för att möta pågående dödligt våld är prioriterat. Målsättningen är att samtliga 52 förskolor har sina lokala handlingsplaner upprättade och förankrade i organisationen under 2023. Majoriteten av förskolorna ska ha genomfört heldagsutbildningen i PDV under 2023 samt upprättat handlingsplaner.

En upphandling för att ha möjlighet att köpa in externa utbildare i PDV är genomförd.

Kompetensförsörjning

Förskolans främsta utmaning är att bemanna med rätt andel behöriga förskollärare med rätt att planera undervisningen. Även rektorer, pedagogikutvecklare och andra funktioner är i grunden förskollärare. Just gruppen lärare i förskolan är den lärargrupp som har minst sökande till utbildningen, och samtidigt mest avhopp. I dagsläget är målet 40% förskollärare och dagens siffra är 35%. Förskolan behöver fortsatt arbeta med de insatser som nämns under medarbetare för att locka förskollärare till just Eskilstuna. Tillsammans med lärare i fritidshem är just förskollärare den grupp där vi ser en brist som inte bara beror på konkurrens, utan på alldeles för få utexaminerade per år. Förskolan arbetar i nära samverkan med Mälardalens Universitet och planerar bland annat för studentmedarbetaranställningar. Förskolan använder också flitigt statsbidrag samt interna fritidsstudier för att uppmuntra till universitetsutbildning.

4-åriga processmål och indikatorer för processkvalitet

4-åriga processmål	Bedömning
God service och tillgänglighet	☐
Verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering har bidragit till betydande effektiviseringar och ökad kvalitet.	☐

Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
God service och tillgänglighet.			
Andel som uppfattar gott bemötande vid telefonkontakt	86		90
Tillgänglighetsmått - Andel som får kontakt med handläggare vid telefonkontakt	58		80
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)	44%		80%
Verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering har bidragit till betydande effektiviseringar och ökad kvalitet.			
Digital mognadsgrad skola, användning.	60%		85%
Digital mognadsgrad skola, infrastruktur.	70%		99%
Digital mognadsgrad skola, kompetens.	60%		75%
Digital mognadsgrad skola, ledning.	60%		85%

Kommentar: Samtliga indikatorer inom området kommer att rapporteras till verksamhetsberättelsen.

1-åriga åtaganden för processkvalitet

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
<p>Implementera den koncerngemensamma kvalitets- och verksamhetsutvecklingsprocessen för att skapa en ökad förbättringstakt i syfte att öka målpuffyllelsen (KS, alla nämnder och bolag).</p>		
<p>Implementering av riktlinje kvalitets- och verksamhetsutveckling är påbörjad. Nyckelpersoner i förvaltningen har genomgått utbildning i förbättringskundskap under våren 2023. Dessa personer fungerar som förbättringsledare/coacher och erbjuder stöd till verksamheterna i arbetet med att stärka förbättringskulturen på den egna arbetsplatsen.</p>		
<p>Verkställa planerna för digital transformation inom områdena för individanpassad välfärd, smart och hållbar stad, självklar självservice och effektiva stödprocesser (KS, alla nämnder och bolag)</p>		
<p>Förvaltningen deltar i de planeringsgrupper som finns på central nivå. Utifrån rådande kompetens och resurser på Serviceförvaltningen kan aktiviteter som är kopplade till verksamhetsutveckling med stöd av digitala verktyg/digitalisering, inte hålla önskad takt.</p> <p>Förskolan arbetar systematiskt med digitaliseringen genom att utbilda, tillämpa och tillgängliggöra digitala resurser i undervisningen.</p> <p>Läs mer under huvudprocess "IT" om prioriterade aktiviteter.</p>		

Medarbetare

Bedömning	Trend
	↘

Förskolenämnden har haft ett utmanande och intensivt delår 2 inom medarbetarområdet. Under vårterminen 2023 varslades 50 medarbetare och 70 medarbetare meddelades kommunövergripande omställning. Detta mot bakgrund av minskade barnantal i kombination med ekonomiskt utmanande tider. Detta har gjort att ett intensivt arbete har skett i nära samarbete mellan förskolans ledning, rektorer och förvaltningens HR-funktion. Detta arbete har dels upptagit en majoritet av tiden för förskolans ledningsfunktioner, dels naturligtvis orsakat oro i verksamheterna. Resultatet av arbetet är gott, samtliga medarbetare har erbjudits nytt arbete och de som nu slutar gör det då de valt att tacka nej till att stanna i kommunen. Detta omställningsarbete har också lett till ett stort behov av intern omfördelning av resurser inom förskolan för att säkra rätt kompetens på varje enhet. Sammantaget har det varit tungt i den sociala och psykiska arbetsmiljön under denna period. Trots den tuffa utmaningen har arbetet fungerat mycket väl, och samarbetet mellan verksamhet, ledning, HR och fackliga parter har varit mycket gott. Nu under hösten kommer arbetet fortsätta genom planering för en god hantering av företräde och annat som blir en följd av omställningsarbetet.

Annat fokus i förskoleverksamheterna under delåret har varit just arbetsmiljö. HR har arbetat tillsammans med förskolans ledning för att analysera och hitta rätt insatser för det vidare

arbetsmiljöarbetet. Arbetet pågår med att planera för att stärka medarbetarnas möjlighet till fysisk träning för att förebygga skador. Just långtidsfrånvaro på grund av fysiska förutsättningar är förhöjd i förskolan. Även arbete med grundläggande arbetsmiljö så som kontorsarbetsplatser på förskolorna och andra fysiska förutsättningar pågår. Utöver det pågår arbete med förbättras hälsofrämjande schemaläggning, säkrad planeringstid och vikariehantering. Arbetet har kommit långt och är i implementeringsfas.

Även förskolan påverkas av trygghetsutmaningen. Dialog kring frågor såsom vårdnadshavare med skyddsväst och gängmedlemmar i våra verksamheter pågår. Modiga insatser kommer att krävas framöver för att komma tillrätta med detta och markera vikten av trygga arbetsplatser. I dagsläget finns inte färdiga lösningar utan detta är fokus för kommande delårsarbete.

Förskolans ledningsgrupp arbetar nära med HR i dessa frågor och samarbetet är mycket gott kring dessa frågor, med deltagande från olika delar av organisationen.

4-åriga processmål och indikatorer

4-åriga processmål	Bedömning
Hållbart arbetsliv	

Arbetsmiljön i förskolan är kraftigt påverkad av det omställningsarbete som pågått och som kommer att behöva genomföras även framöver. Utmaningar utöver oro för omplacering, rör kontorsarbetsplatser för planering och dokumentation, fysisk arbetsmiljö så som möbler, omklädningsrum och möjlighet att träna för att förebygga skador. Förskolans ledning och HR ser utvecklingsbehov och avser fokusera på arbetsmiljön under de kommande åren, med en plan som arbetas fram under hösten.

Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023
Sjukfrånvaro, andel (%)	10.0%		8.5%
Hållbart Medarbetarengagemang HME, totalindex	81		83
Medarbetare som är stolta över att arbeta inom Eskilstuna kommun, andel (%)	71%		82%

Kommentar: Samtliga indikatorer inom området kommer att rapporteras till verksamhetsberättelsen.

1-årigt åtagande

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
För att stärka cheferna i deras uppdrag fortsätter förvaltningar och bolag att utveckla de organisatoriska förutsättningarna. Insatserna ska främja ett hållbart arbetsliv för chefer och medarbetare. (KS, alla nämnder och bolag)		

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
-------------------------	---------------	-------------------

Förskolan har nu avslutat en arbetsgrupp där avdelningschef och rektorer tillsammans arbetat med insatser kring rektorers arbetsmiljö. Arbetet fortskrider nu i linjeverksamhet utanför projektet.

Sjukfrånvaro - medel senaste 12 månaderna

	Kvinnor 2023	Män 2023	Totalt 2023	Kvinnor helår 2022	Män helår 2022	Totalt helår 2022	Förändring totalt
Totalt %	10.6%	10.2%	10.6%	11.1%	11.4%	11.1%	-0.5%

Ekonomi

Bedömning	Trend
	↘

Resultatet för Förskolenämnden för helåret 2023 prognostiseras till +0,5 mnkr inklusive förra årets överskott på 17,6 mnkr. Det betyder att utan överskottet är budgetavvikelsen på helår -17 mnkr. Prognosen har försämrats med 1,5 mnkr mot prognosen i maj vilket beror på att prognosen för personalkostnader har ökat vilket hänger ihop med att anställningar som har avslutats i samband med omställning under och efter sommaren har kostat mer än beräknat.

För verksamheten som finansieras med skolpeng prognosticeras ett avvikelse med -0,7 mnkr för helåret 2023, inklusive 2022 års överskott på 15,6 mnkr. Det betyder att utan det budgeterade överskottet skulle prognosen vara -16,3 mnkr.

För verksamhet som är anslagsfinansierad visar prognosen för 2023 på en avvikelse med +1,2 mnkr mot budget. Den positiva prognosen avser främst vakanta tjänster på familjecentralerna och även ett delvis minskat personalbehov på den anpassade förskolan utifrån minskat barnantal.

4-åriga processmål och indikatorer

4-åriga processmål	Bedömning
Alla enheter har en ekonomi i balans.	

Alla förskoleenheter tillhör ett förskoleområde (FSO) där man jobbar nära tillsammans för att bland annat få en ekonomi i balans. Det finns sju FSO och av dem har fem FSO en ekonomi i obalans och två har balans. Antalet enskilda förskoleenheter som har en ekonomi i balans var 25 stycken och antal enheter med en ekonomi i obalans var 27 stycken.

4-åriga processmål	Bedömning
--------------------	-----------

Effektiva upphandlingar och inköp.

Andel inköp gjorda inom avtal var till och med augusti 90% vilket är en marginell minskning jämfört med resultatet för helåret 2022. Förvaltningen får ett mycket gott stöd från Upphandlingsenheten inom SEF i att ytterligare höja andelen inköp gjorda inom avtal.

Indikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023 tom aug	Mål 2023
Alla enheter har en ekonomi i balans.			
Andel enheter med ekonomi i balans	66%	48%	100%
Effektiva upphandlingar och inköp.			
Avtalstrohet, andel (%)	91%	90%	85%

1-årigt åtagande

1-årigt åtagande	Status	Färdiggrad
Aktiv ekonomistyrning genom förbättrade prognoser, kvalitetssäkrade investeringsprocesser och en koncerngemensam inköpsstyrning för att öka affärsmässigheten. (KS, alla nämnder och bolag)		

Förbättrade prognoser: Tillsammans med Serviceförvaltningen pågår ett utvecklingsarbete för att säkerställa prognoser blir tillförlitliga och träffsäkra. Inom förskolan har ekonomistödet kunnat ske med kontinuitet vilket påverkar positivt då erfarenhet och kompetens om förskolans verksamhet finns.

Kvalitetssäkrade investeringsprocesser: Processen för lokalförsörjningen av förskolor fungerar väl och ett funktionsprogram för förskolans lokaler har utarbetats.

Inköpsstyrning: Förskolans rektorer följer upphandlade avtal väl och därmed är inköpsstyrningen god.

Kommunkoncernen säkerställer ett samordnat arbete mot välfärdsbrott i samverkan med andra myndigheter. (KS, alla nämnder och bolag)		
--	--	--

Eskilstuna kommun genomför varje år en avgiftskontroll för att se till att de hushåll som har sina barn i förskolan betalar rätt avgift. Det är en rättvise- och trygghetsfråga att alla hushåll betalar rätt avgift enligt den taxa som finns.

Det är vårdnadshavare som ansvarar för att meddela kommunen sitt hushålls månadsinkomst samt när månadsinkomsten förändras. I kontrollen jämförs de inkomstuppgifter hushållen lämnat till oss med den taxerade inkomsten som Skatteverket samlar in varje år. Kontrollen sker med två års fördröjning.

I 2023 år kontroll har avgifter motsvarande 4,3 miljoner fakturerats hushåll som betalt för låg avgift och 0,8 miljoner återbetalats till hushåll som betalt för hög avgift. Totalt motsvarar det en ökad intäkt med 3,6 miljoner för 2023.

Ekonomisk redovisning

Förskolenämndens verksamhet finansieras dels av budgetanslag dels av resursfördelning i form av skolpeng.

Inom den anslagsfinansierade delen återfinns fem familjecentraler samt återbruk till förskolor. De här verksamheterna är till för Eskilstuna kommuns samtliga barn. Förskolans anslag omfattar även pedagogisk omsorg (nattis) och en anpassad förskoleavdelning

Skolpengen avser de barn som finns i den kommunala förskolans verksamhet. Skolpengen fördelas enligt en resursfördelningsmodell som är omedelbar och som ställer krav på effektiv omställning. Ökat antal barn genererar ökade intäkter och omvänt minskar intäkterna. Det innebär att chef för varje enhet har fullt ekonomiskt ansvar för resultatet. Syftet är att tydliggöra resultatansvaret och att föra ut resurserna till utförande enhet.

Resultaträkning

Förskolenämnden	Utfall Aug 2022	Utfall Aug 2023	Budget Aug 2023	Avvikelse Aug 2023	Prognos 2023	Avvikelse Prognos
- Kommunersättning/skolpeng	488,0	504,4	487,7	16,7	701,3	13,3
- Övriga intäkter	80,0	53,7	66,8	-13,1	91,6	-0,1
Summa INTÄKTER	568,0	558,1	554,5	3,6	792,9	13,1
- Personalkostnader	-366,2	-384,7	-362,3	-22,4	-580,5	-30,2
- Lokalkostnader	-70,6	-75,9	-77,9	2,0	-116,0	1,0
- Köp av verksamhet	-1,0	-0,6	-0,9	0,3	-1,1	0,3
- Övriga kostnader	-76,6	-76,7	-75,3	-1,4	-112,4	-1,3
Summa KOSTNADER	-514,5	-538,0	-516,4	-21,6	-810,0	-30,2
ÅRETS RESULTAT exkl överskott	53,6	20,1	38,1	-17,9	-17,1	-17,1
Överskott	9,9	17,6		17,6	17,6	17,6
ÅRETS RESULTAT inkl överskott	63,5	37,7	38,1	-0,3	0,5	0,5

Resultat per augusti

Utfallet till och med augusti för förskolenämnden är 37,7 mnkr inklusive förra årets överskott på 17,6 mnkr vilket ger en negativ avvikelse mot budget på -0,3 mnkr.

Intäkterna för perioden är 3,6 mnkr högre än budget vilket främst beror på ökad resursfördelning (skolpengen för perioden är 12,8 mnkr högre) under våren då förskolan i snitt har haft 59 fler barn än budgeterat och att det har även varit en förskjutning mot att fler barn går över 25h vilket ger en högre skolpeng. Även tilläggsbeloppen för perioden har ökat med 3,9 mnkr då fler tilläggsbelopp än budgeterats har beviljats. Under övriga intäkter finns ett budgeterat överskott på 13,3 mnkr från 2022, utfallet för överskottet återfinns på näst sista raden.

Kostnaderna för perioden är 21,6 mnkr högre än budget vilket främst beror på högre personalkostnader. Att personalkostnaderna har ökat beror till stor del på att barnvolymerna är högre för perioden och även barn i behov av särskilt stöd har ökat vilket medför ett större personalbehov. Personal i omställning har också varit kvar längre på förskolan än budgeterat och utköpskostnader för tidigare pensionsavgångar belastar även förskolan.

Lokalkostnaderna är 2 mnkr lägre än budgeterat vilket delvis beror på att en budgeterad ökning av städkostnader (dammsugning av mattor) förväntas komma under hösten (inte periodiserad i budget) även verksamhetsanpassningar är budgeterade för 700 tkr men motsvarande kostnader har inte uppkommit än (ofta fakturerar K-fast i slutet av året). Generellt har inte heller hyresökningen blivit så stor som budgeterat vilket medför att prognosen för året visar en minskning av lokalkostnader med 0,9 mnkr.

Prognos helår

Utfallet för helåret prognostiseras till +0,5 mnkr inklusive förra årets överskott på 17,6 mnkr. Det betyder att utan överskottet är budgetavvikelsen på helår -17 mnkr. Prognosen har försämrats med 1,5 mnkr mot prognosen i maj vilket beror på att prognosen för personalkostnader har ökat och det hänger ihop med att anställningar som har avslutats under och efter sommaren har kostat mer än beräknat.

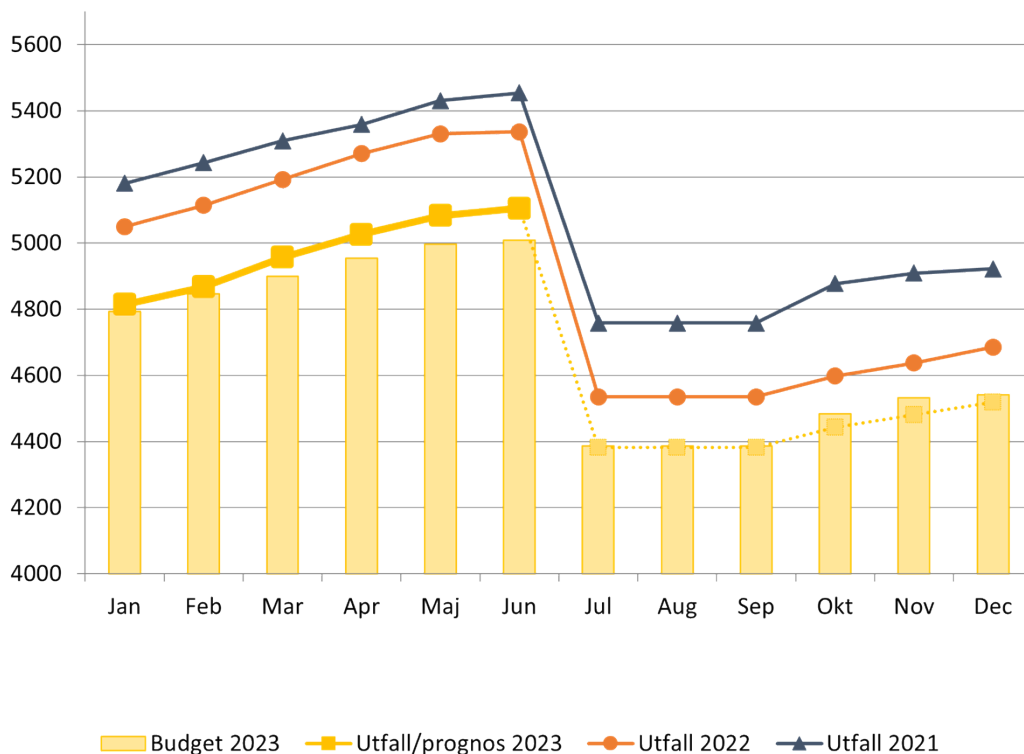
Intäkterna prognostiseras till att bli 13,1 mnkr högre än budgeterat, vilket beror på att förskolan beräknas få 8,8 mkr mer från kvalitetshöjande åtgärder än budgeterat. Bidraget kommer till stor del täcka ökade kostnader för försenat varsel/omställning. Omställningen av personal har försenats mot budget och fortfarande är inte alla omställningar verkställda. Resursfördelningen beräknas enligt volymprognosen bli 7,4 mnkr högre än budget och tilläggsbeloppen 5,9 mnkr högre än budget. För intäkterna är även en budgetdifferans på 13,3 mnkr budgeterad utifrån beräknat överskott från 2022. Denna post blir därför en negativ avvikelse för intäkterna på 13,3 mnkr eftersom överskottet bokförts på näst sista raden, totalt 17,6 mnkr. Intäktsprognosen för bidragen har också ökat med ett elstöd på 2 mnkr till förskolan.

Kostnaderna prognosticeras till att bli 30,2 mnkr högre än budgeterat, vilket främst beror på ökade personalkostnader mot budget. Då bidrag och resursfördelning ökar medför det även ett ökat personalbehov. Men de ökade personalkostnaderna beror även på en försening av varsel samt omställning och utköp av personal vilket innebär högre personalkostnader. Prognosen bygger på att det inte blir några fler förseningar samt att verksamheten kan anpassa sin personalorganisation till förändringar utifrån minskat antal barn mot föregående år samt minskad ram. En osäkerhet finns också gällande hur löneökningen kommer att slå när den verkställs retroaktivt i september mot det som nu finns uppbokat som upplupna lönekostnader.

Volym

Under januari-juni hade förskolan i snitt 59 fler barn än budgeterad volym. Prognosen för hösten är 21 färre barn än budgeterat och för helåret blir då prognosen i snitt 19 fler barn än budgeterat. Mätningen för september är ännu inte klar så det är fortfarande en prognos för hela perioden juli-december. Antal barn i juni är 231 färre jämfört med juni 2022.

Antal barn förskolan

Driftredovisning - underliggande enheter

Förskolenämnden	Avvikelse Aug 2022	Avvikelse Aug 2023	Budget 2023	Avvikelse prognos 2023
Förskola gem. verksamheter skolpeng	23,4	7,0	-77,6	6,4
FSO Söder	1,5	-2,3	-76,0	-1,4
FSO Norr	-0,1	-3,6	-95,0	-3,0
FSO Väster	3,5	-0,5	-89,6	-0,5
FSO Centrum	6,0	0,2	-91,9	0,7
FSO Kompassen	2,1	-2,1	-88,5	-0,9
FSO Öster	1,1	-2,9	-85,9	-1,9
FSO Torshälla	0,3	-0,4	-61,4	0,0
Summa Förskola skolpeng	37,8	-4,6	-666,0	-0,7
Förskola gemensamma verksamheter anslag	3,7	4,2	-20,6	1,2
Förskolenämnden	0,1	0,1	-1,4	0,0
Summa Förskola anslag	3,7	4,2	-22,1	1,2
Summa Förskolenämnden	41,5	-0,3	-688,0	0,5

Skolpeng

Avvikelsen för de verksamheter som ingår i förskolans skolpeng prognostiseras till -0,7 mnkr för helåret, inklusive 2022 års överskott på 15,6 mnkr. Det betyder att utan det budgeterade överskottet skulle prognosen vara -16,3 mnkr.

Gemensamma verksamheter, som består av Förskola gemensam och Stöd och utveckling, prognosticeras till +6,4 mnkr, vilket främst beror på att överskottet från 2022 inte var budgeterat i sin helhet utan blev 2,7 mnkr mer än budget. Övriga positiva avvikelserna avser elstöd på 2 mnkr och att avgiftskontrollen totalt inbringade 1 mnkr mer än budget. Även hyrorna ser i dagsläget ut att bli 0,9 mnkr lägre än budget. Kostnaden för utköpet för de som kommer anta erbjudandet om tidigare pension från förskolan beräknas till ca 1,5 mnkr och belastar förskola gemensam.

Den totala avvikelsen för förskoleområdena prognosticeras till -7 mnkr vilket är en försämring mot majs prognos med -6,3 mnkr. Förändringen mot föregående prognos avser både en lägre volymprognos för några områden och även högre personalkostnader för sommaren samt mer extraordinära kostnader som uppstått (exempelvis extra personalbehov när verksamhet har fått flytta till tillfälliga lokaler vid vattenläcka). Av områdenas prognostiserade underskott avser ca 1,8 mnkr personalkostnader för övertalig personal som funnits kvar en längre tid i verksamheterna än vad behovet varit då omställningen blev försenad mot budget. 2,4mnkr avser extraordinära kostnader som uppstått vid exempelvis renovering samt evakuering av förskolor och nedläggning av förskola.

FSO Norr prognostiserar ett underskott på -3 mnkr inklusive föregående års underskott på -0,3 mnkr, årets uppkomma underskott härrör sig främst till ökade personalkostnader mot budget som avser tillsatta resurser där det saknas tilläggsbelopp. Extra personal har även tillsatts på förskolorna i Årby vid stängning på grund av oroligheter. Området har även minskade volymer mot budget.

FSO Öster prognostiserar ett underskott på -1,9 mnkr inklusive föregående års underskott på -145 tkr, årets uppkomma underskott härrör främst till Stensborgsgatans och Hattmakarens förskola. Stensborg har lagts ned under året och Hattmakaren har startat upp nya avdelningar.

FSO Söder prognostiserar ett underskott på -1,4 mnkr vilket främst beror på övertalig personal som blivit kvar i verksamheten samt extraordinära kostnader.

För enheterna med underskottsprognoser är avdelningscheferna på förskolan väl insatta i den ekonomiska situationen och vidare åtgärder och analyser är planerade framåt bland annat är extra stöd av specialpedagog insatt för att hjälpa enheterna att organisera sig utifrån deras ram.

Anslag

Prognosen för 2023 visar på en avvikelse med +1,2 mnkr mot budget. Den positiva prognosen avser främst vakanta tjänster på familjecentralerna som i dagsläget inte är tillsatta och även ett delvis minskat personalbehov på Stjärnan då de för tillfället endast har två barn inskrivna. Överskottet och reserv kan det komma att finnas behov av att nyttja under året och därför ligger de kvar som reserver.

Investeringsredovisning

Status för förskolenämndens större fastighetsrelaterade objekt per 31 augusti 2023 är enligt nedanstående:

- Nya Fogdegatans förskola: stomme och tak är färdigt. Slutligt på utemiljö och invändiga arbeten pågår. Färdigställande och förväntad inflytt för verksamheten februari 2024.
- Staren etapp 2: ombyggnad av befintlig del klar och inflyttad sommaren 2023.
- Slottsbackens förskola: tidigare benämnd Eskilshem, totalt 80 platser. Preliminär inflytt mars 2024.
- Nougaten: totalt 80 platser, nytt anbudsförfarande med ny entreprenadform klar. Preliminär inflytt början av 2026.
- Rademachergatans och Nålmakarens förskola är uppsagd för avflyttning under 2024.

Förskolenämnden	Budget helår 2023	Utfall tom aug 2023	Avvikelse prognos 2023
Investeringar	-4,0	-1,9	0,0

Största delen av investeringarna avser investeringar av inventarier i samband med ny förskola (Staren). Prognosen är att alla medel kommer att förbrukas under året.